

Ervaring en beleving van lifeguards

Vragenlijstonderzoek naar de ervaring en beleving van lifeguards tijdens hun werk bij kust- en binnenwateren

Marieke Reitsma

Martijn van Eck

Inhoud

1.	<u>Inleiding</u>	3
2.	<u>Achtergrond</u>	5
2.1	De lifeguard	6
2.2	De zwemlocatie	8
2.3	Opleiding en bijscholing	11
3.	<u>Ervaring en beleving tijdens het werk</u>	12
3.1	Plannen en protocollen	13
3.2	Ervaringen tijdens het werk	14
3.3	Verdrinking en risico's	16
3.4	Tevredenheid en toegerustheid	18
4.	<u>Verbetermogelijkheden</u>	20
4.1	Verkleinen risico's op verdrinking	22
4.2	Ondersteuningsbehoefte	22
5.	<u>Samenvatting</u>	23

1. Inleiding

Aanleiding

Binnen het project NL Zwemveilig (www.nlzswemveilig.nl) voert het Mulier Instituut meerdere onderzoeken uit om de kennis in de zwembranche te vergroten. Binnen het project is behoefte aan meer kennis over het toezichthouden bij kust- en binnenwateren. Vanuit deze behoefte is een onderzoek uitgevoerd naar toezichthouden bij deze wateren in opdracht van de stichting Nationale Raad Zwemveiligheid. Het onderzoek bestaat uit twee deelprojecten, namelijk een casestudie naar toezichthouden bij binnenwateren in de praktijk (deelproject 1) en een enquête toezichthouden bij binnenwateren en kustwateren (deelproject 2). Deze rapportage geeft het resultaat weer van deelproject 2.

Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek (deelproject 2) is om meer inzicht te krijgen in de ervaring en beleving van lifeguards met hun werk wanneer ze toezichthouden op kust- of binnenwateren. Om de ervaring en beleving in perspectief te kunnen plaatsen, zijn in het onderzoek de achtergrondkenmerken van de lifeguards en de zwemlocaties waar ze werkzaam zijn in kaart gebracht. Daarnaast heeft het onderzoek als doel om inzichtelijk te maken welke verbeterpunten de lifeguards zien en welke ondersteuningsbehoefte er is.

Methode

Voor dit onderzoek is gebruikgemaakt van een online vragenlijst die via drie verschillende kanalen in september 2018 is uitgezet onder lifeguards. De lifeguards van de KNRM zijn persoonlijk aangeschreven door hun eigen organisatie. Lifeguards van reddingsbrigades hebben via een nieuwsbrief, op diverse websites en via sociale media een oproep gekregen om deel te nemen aan het onderzoek. Lifeguards die zijn aangesloten bij Recron-bedrijven hebben via hun werkgever een uitnodiging tot deelname ontvangen. De vragenlijst is tevens via de (sociale media)kanalen van NRZ en NL Zwemveilig gepromoot.

Een klankbordgroep, bestaande uit experts van KNRM, Reddingsbrigade, Deskundigenberaad Zwemwater (DBZ) NRZ en Leisure Lands, heeft in twee bijeenkomsten meegedacht en geadviseerd over de inhoud van de vragenlijst en de verspreiding ervan en over het interpreteren van de resultaten.

Respons en representativiteit

In totaal hebben 150 lifeguards de vragenlijst ingevuld. De respons is laag te noemen, gezien het feit dat het potentiële aantal aangeschreven lifeguards naar verwachting rond de 1000 ligt.

Ruim twee derde van de respondenten is man en een derde is vrouw. 43 procent van de respondenten is tussen de 16 en 24 jaar en 43 procent is tussen de 24 en 44 jaar. De resterende 14 procent is ouder dan 44 jaar. De lifeguards die de vragenlijst hebben ingevuld, zijn vooral werkzaam in de provincies Friesland, Noord-Holland, Zeeland en Zuid-Holland. Uit de provincies Drenthe, Groningen en Flevoland kwam geen respons.

Aangezien 82 procent van de 150 respondenten in dit onderzoek werkzaam is aan de kust, betekent dit dat de uitkomsten met name gaan over de beleving en ervaring van de lifeguards die aan de kust werkzaam zijn (zie ook pagina 6).

Leeswijzer

De rapportage start met een beschrijving van achtergrondkenmerken (hoofdstuk 2), waarin kenmerken van de lifeguard, van de zwemlocatie en van de opleiding van de lifeguard aan bod komen. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de ervaring en de beleving van de lifeguard tijdens het uitvoeren van het werk. Achtereenvolgens is aandacht besteed aan:

- plannen en protocollen
- ervaringen met de dagelijkse werkzaamheden;
- ervaringen met risico's op verdrinking;
- tevredenheid en toegerustheid van de lifeguard.

Hoofdstuk 4 gaat in op mogelijke verbeterpunten, wat betreft het verminderen van risico's op verdrinking en ondersteuningsbehoeften van lifeguards. Tot slot volgt in hoofdstuk 5 een samenvatting, waarin de belangrijkste resultaten worden belicht.

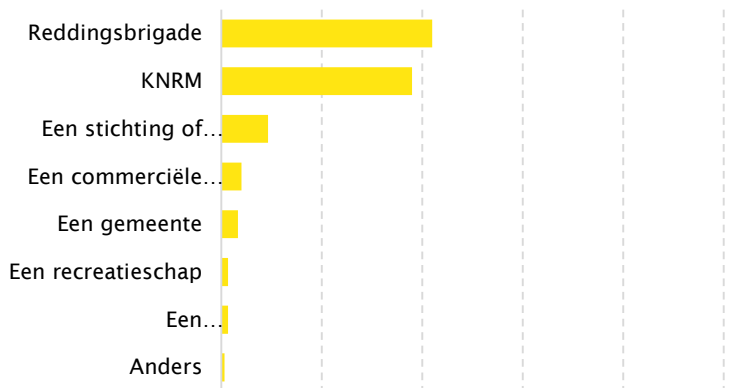
2. Achtergrond

2.1 De lifeguard

80 procent van de respondenten is werkzaam via de Reddingsbrigade of de KNRM. Andere voorkomende werkverbanden zijn via een stichting of vereniging (die bijvoorbeeld de eigenaar van een zwemlocatie is), een commerciële exploitant (die de zwemlocatie exploiteert) of een gemeente (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1 Organisaties waaraan lifeguards verbonden zijn (in procenten, n=150)

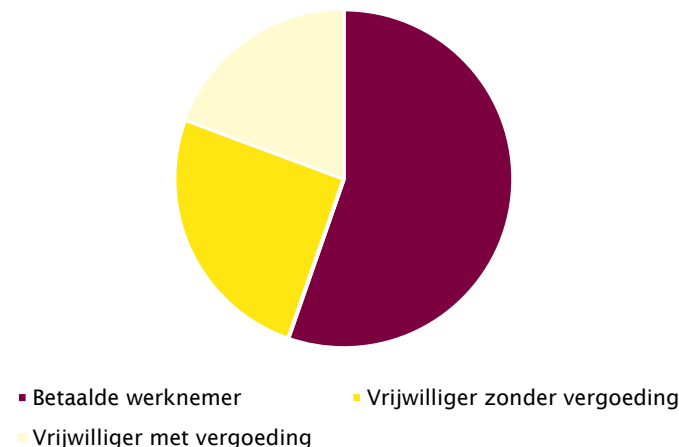
Meer dan de helft van de respondenten geeft aan het werk als lifeguard betaald te doen (55%). Het overige deel doet het werk vrijwillig. Een kwart van de lifeguards is vrijwilliger en krijgt een vergoeding voor de werkzaamheden (zie figuur 2.2). 19 procent van de lifeguards doet het werk vrijwillig zonder vergoeding.

De Reddingsbrigade is een vereniging. Als lifeguard kun je lid zijn van een van de lokale brigades. De KNRM is een stichting, waar je niet lid van kunt zijn, maar waarvoor je wel als betaalde lifeguard actief kunt zijn. Lifeguards die verbonden zijn aan de Reddingsbrigade geven vaker aan vrijwilliger te zijn (met en zonder vergoeding) dan betaald te worden. Andersom geven lifeguards van de KNRM aan vaker betaald te worden dan vrijwilliger (met of zonder vergoeding) te zijn.

Een groot deel van de lifeguards in het onderzoek is werkzaam aan de kust (82 procent). Daarnaast is 16 procent werkzaam bij een meer of plas. Een enkele lifeguard geeft aan toezicht te houden bij een stadsstrand (1%) of dode rivierarm (1%). De lifeguards van de KNRM geven allemaal aan actief te zijn op kustlocaties. De lifeguards van de Reddingsbrigade werken relatief vaker ook op andere type zwemlocaties.

De verdeling in dit onderzoek naar organisatie (KNRM, Reddingsbrigade of anders), werklocatie (kust, plas of meer of anders) en dienstverband (betaald of vrijwillig) is niet representatief te noemen voor de werkelijke situatie. Zo kent Nederland 180 reddingsbrigades, waarvan 29 actief zijn aan de Noordzee en het IJsselmeer. Zij vormen samen het grootste deel van alle strandbewakende organisaties in Nederland. De respondenten van de KNRM zijn werkzaam op vier Waddeneilanden en bij Wassenaar. Het is daarom niet mogelijk conclusies te verbinden aan verschillen tussen organisatie, werklocatie en dienstverband. De resultaten geven wel inzicht in de ervaring en beleving van lifeguards tijdens hun werk.

Figuur 2.2 Dienstverband van lifeguards (in procenten, n=150)

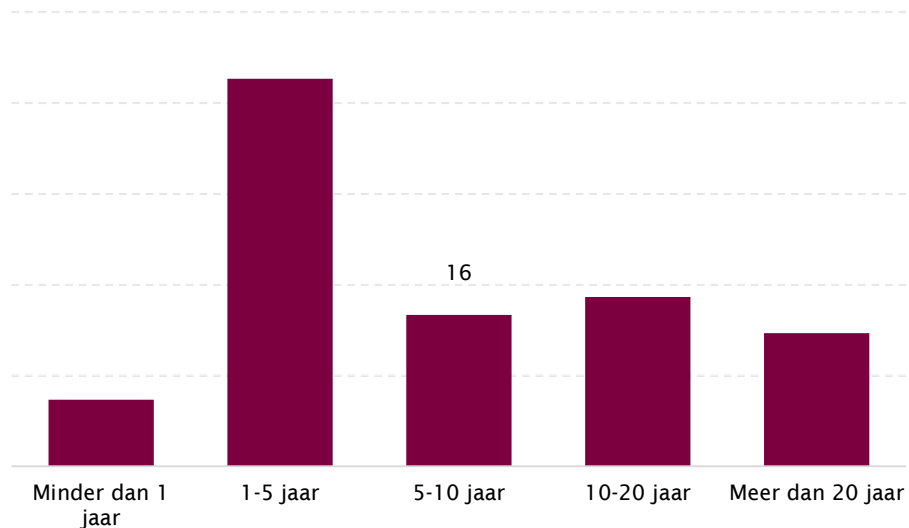

2.1 De lifeguard

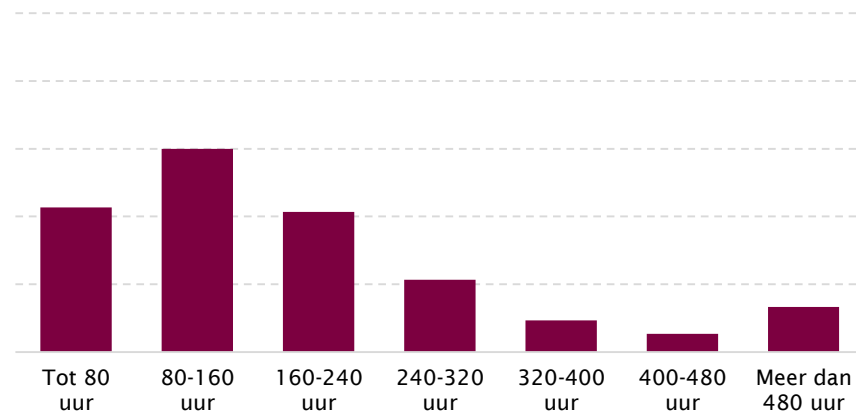
De meeste lifeguards in het onderzoek hebben ruime ervaring met het toezichthoudende werk (zie figuur 2.3), waarvan het grootste deel (43%) aangeeft tussen één en vijf jaar ervaring te hebben. Ruim een derde van de lifeguards (34%) geeft aan meer dan tien jaar ervaring met het werk te hebben. Slechts een klein deel (7%) heeft minder dan één jaar ervaring.

Opvallend is dat de lifeguards met veel ervaring vaker vrijwilliger zijn (dit zijn met name lifeguards van de Reddingsbrigade). Andersom blijkt dat lifeguards met minder ervaring vaker betaalde werknemers zijn (dit zijn met name lifeguards van de KNRM). Van de lifeguards met minder dan vijf jaar ervaring (de helft van de respondenten), is drie kwart een betaalde werknemer.

Figuur 2.3 Aantal jaar ervaring met het werk als lifeguard (in procenten, n=150)

Figuur 2.4 Aantal uur dat een lifeguard werkt in 1 seizoen (in procenten, tussen 1 mei en 1 oktober, n=145)

Het aantal uur dat een lifeguard gemiddeld gedurende een zomerseizoen werkt, varieert (zie figuur 2.4). In de vragenlijst is uitgegaan van een seizoen dat loopt van 1 mei tot 1 oktober, dit zijn 22 weken. Ruim de helft (51%) werkt niet meer dan 160 uur in een seizoen, wat neerkomt op maximaal vier volledige werkweken. Eén op de drie lifeguards werkt tussen de 160 en 320 uur (vier tot acht volledige werkweken). Het gemiddeld aantal werkuren per seizoen is 192, wat neerkomt op gemiddeld 8,7 uur per week.

Wanneer onderscheid wordt gemaakt naar dienstverband, blijkt dat vrijwilligers minder uren werken. Van de lifeguards van de Reddingsbrigade werkt 63 procent tussen de 0 en 160 uur, terwijl van de lifeguards van de KNRM 40 procent tussen de 0 en 160 uur per seizoen werkt.

Bij figuur 2.4 moet worden opgemerkt dat lifeguards mogelijk ook andere taken (niet toezichthouden) onder werk scharen, waardoor een aantal respondenten een hoger aantal gewerkte uren in het seizoen heeft aangegeven.

2.2 De zwemlocatie

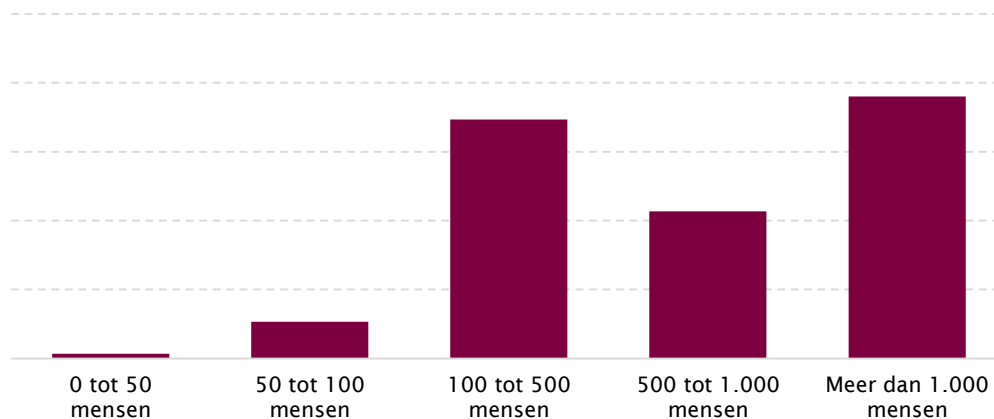
Aan lifeguards is gevraagd op hoeveel mensen ze op een drukke zomerdag gemiddeld toezicht moeten houden, en vervolgens met hoeveel lifeguards ze invulling geven aan de toezichthoudende taak op een drukke zomerdag.

Uit de resultaten blijkt dat 60 procent van de lifeguards op een drukke zomerdag toezicht houdt op meer dan 500 mensen (figuur 2.5). Dit strookt met het gegeven dat het grootste deel van de respondenten werkzaam is als toezichthouder bij een kustlocatie, waar het in de zomer erg druk kan zijn.

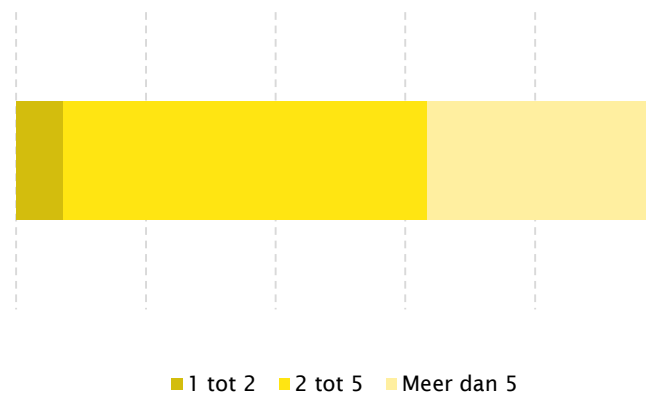
Ruim de helft (56%) van de lifeguards geeft aan dat op een drukke dag met twee tot vijf mensen toezicht wordt gehouden. Daarnaast geeft ruim een derde (37%) aan met meer dan vijf lifeguards te werken (figuur 2.6).

Uit de analyse blijkt dat naarmate op een locatie op meer mensen toezicht gehouden moet worden, er ook meer lifeguards aanwezig zijn om de taak uit te voeren. Wanneer meer dan 100 mensen aanwezig zijn, zijn altijd twee of meer lifeguards aan het werk.

Figuur 2.5 Aantal mensen waarop lifeguards op een drukke zomerdag toezichthouden (in procenten, n=150)

Figuur 2.6 Aantal lifeguards waarmee op een drukke zomerdag toezicht wordt gehouden (in procenten, n=150)

2.2 De zwemlocatie

Taken op de zwemlocatie

Naast het toezichthouden op baders en zwemmers, geven bijna alle lifeguards aan ten minste één andere taak uit te voeren tijdens hun werk als lifeguard (figuur 2.7).

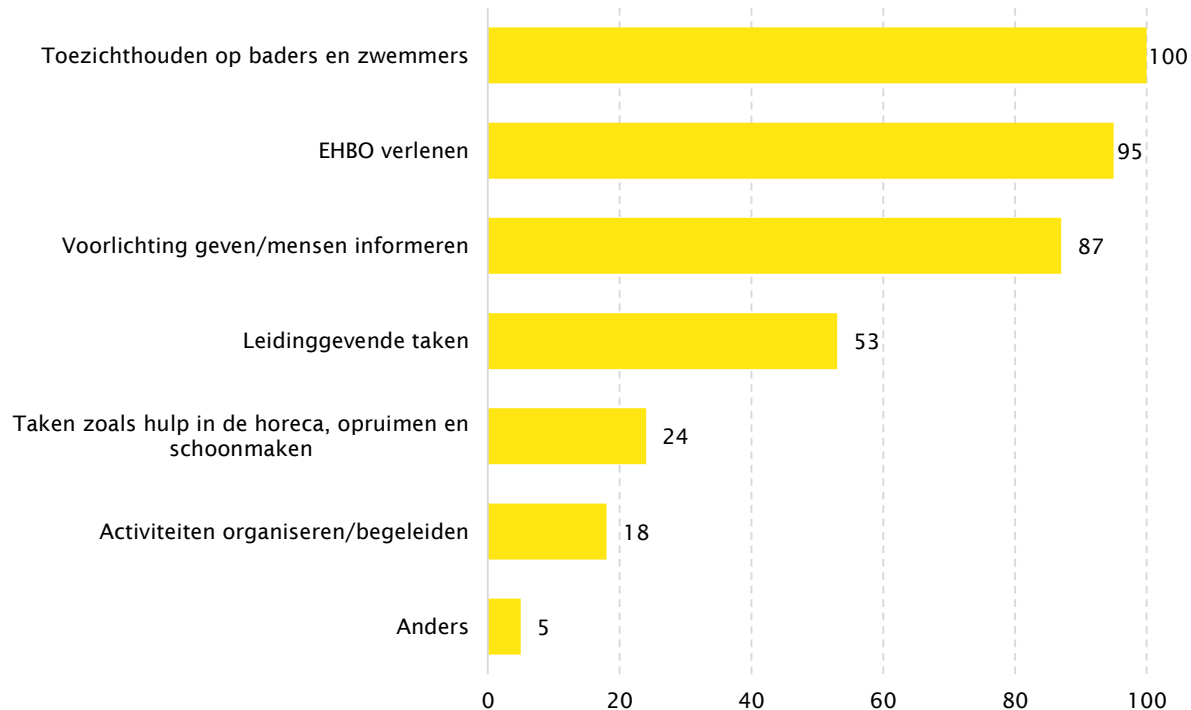
De meest uitgevoerde taken zijn EHBO verlenen (95%) en voorlichting geven of mensen informeren (87%). Het organiseren of begeleiden van activiteiten doet 18 procent van de ondervraagde lifeguards.

Verder blijkt uit de resultaten dat taken als hulp in de horeca, opruimen en schoonmaken vaker worden uitgevoerd door betaalde lifeguards dan door vrijwilligers. Hierbij moet worden opgemerkt dat lifeguards mogelijk verschillend beoordelen of schoonmaaktaken tot hun werk als lifeguard behoren, of daarbuiten worden uitgevoerd. Dit kan invloed hebben op het percentage.

Daarnaast valt op dat ruim de helft (53%) van de lifeguards aangeeft leidinggevende taken te verrichten. Een verklaring voor dit hoge percentage zou kunnen zijn dat lifeguards met leidinggevende taken zich eerder geroepen voelen een vragenlijst in te vullen.

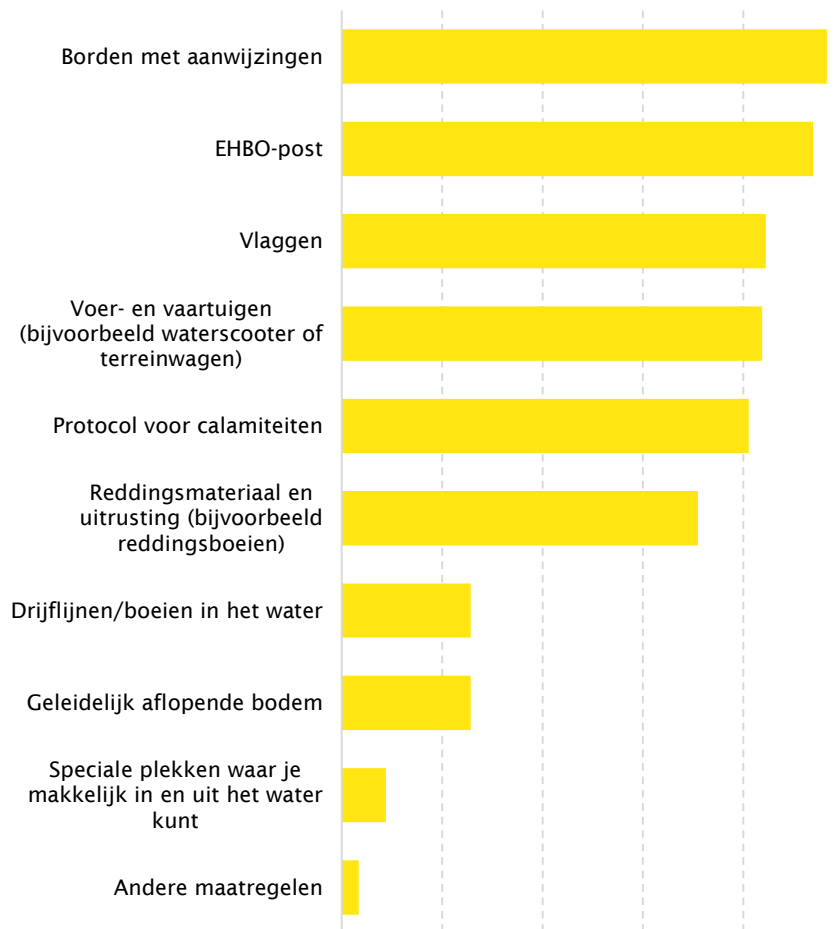
De leidinggevende taken worden vaker gedaan door lifeguards met meer ervaring.

Figuur 2.7 Taken die de lifeguard uitvoert (in procenten, n=150)

2.2 De zwemlocatie

Figuur 2.8 Maatregelen ten behoeve van de veiligheid op de zwemlocatie (in procenten, n=150)

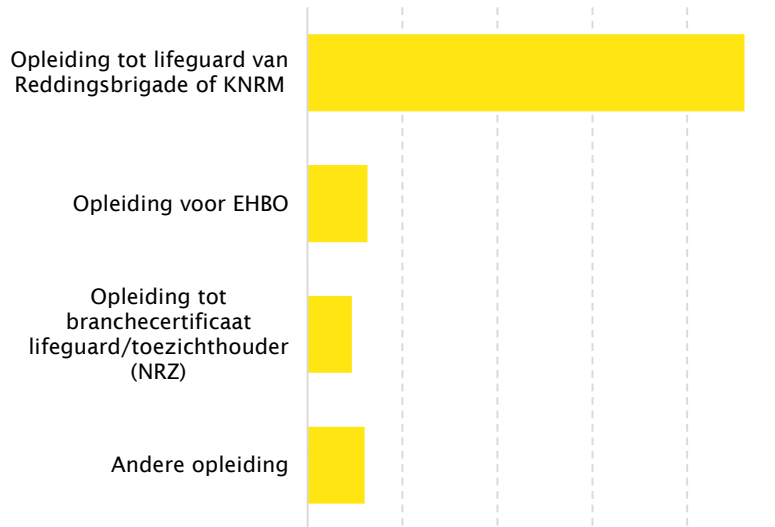
De maatregelen die op de zwemlocaties het vaakst worden ingezet om de veiligheid te waarborgen, zijn gevarieerd van aard (figuur 2.8). Er zijn fysieke maatregelen, zoals het plaatsen van borden met aanwijzingen (97%) en vlaggen (84%). Die vlaggen staan bijvoorbeeld bij kustlocaties van de KNRM, om aan te geven dat binnen het betreffende gebied toezicht wordt gehouden. Er zijn maatregelen met betrekking tot de uitrusting van de lifeguard, zoals het gebruik van voer- en vaartuigen (84%) en het inzetten van reddingsmateriaal (71%). Tot slot worden organisatorische maatregelen genomen, zoals het inrichten van een EHBO-post (94%) en het opstellen van een protocol voor calamiteiten (81%).

De maatregel protocol voor calamiteiten kan op verschillende manieren zijn geïnterpreteerd, bijvoorbeeld als toezichtplan of als een ander soort plan dat de manier van werken op de locatie beschrijft. Dit kan iets anders zijn dan een protocol dat specifiek voor calamiteiten is bedoeld.

Opvallend is dat maatregelen als een geleidelijk aflopende bodem en speciale plekken om in of uit het water te gaan, weinig worden genoemd. Dit kan worden verklaard doordat de vragenlijst voornamelijk is ingevuld door lifeguards die aan de kust werken, waar minder mogelijkheden zijn om een aflopende bodem of speciale plekken te creëren.

2.3 Opleiding en bijscholing

Figuur 2.9 Afgeronde opleiding van lifeguards (in procenten, n=150)

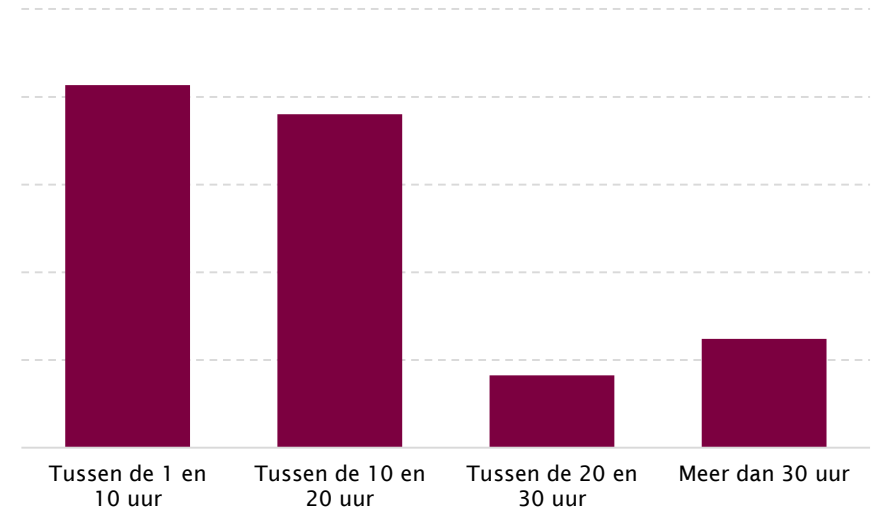
Vrijwel alle lifeguards (92%) hebben een opleiding tot lifeguard gevolgd en afgerond bij de Reddingsbrigade of KNRM. Deze opleidingen bevatten standaard ook het EHBO-diploma. Daarnaast wordt de EHBO-opleiding apart genoemd door een kleiner aandeel van de respondenten (figuur 2.9), net als de opleiding tot het behalen van het branchecertificaat lifeguard/toezichthouder in zwembaden van de NRZ. Bij de optie 'andere opleiding' komen onder andere voorbij: het BHV-diploma, opleiding tot lifesaver, opleiding Reddingwaterscooter (RWC), interne opleidingen en de opmerking dat de respondent nog bezig is met de opleiding tot lifeguard.

Het volgen van her- of bijscholing lijkt standaard voor de meeste lifeguards. 85 procent van hen geeft aan dit te doen. 15 procent volgt geen her- of bijscholing. Van de KNRM-lifeguards geeft vrijwel iedereen aan, drie lifeguards uitgezonderd, her- of bijscholing te volgen.

Gemiddeld volgen lifeguards 17 uur her- of bijscholing per jaar.

Dit gemiddelde is vrij hoog omdat een deel van de lifeguards meer dan 30 uur bijscholing volgt. In figuur 2.10 is zichtbaar dat het grootste deel van de lifeguards (41%) tussen de 1 en 10 uur bijscholing per jaar volgt.

Figuur 2.10 Aantal uur bijscholing per jaar van lifeguards die bijscholing volgen (in procenten, n=121)

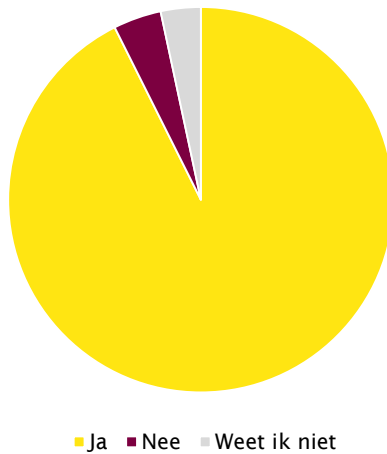
3. Ervaring en beleving tijdens het werk

3.1 Plannen en protocollen

Vrijwel alle lifeguards geven aan dat op de zwemlocatie waar zij toezichthouden een plan of protocol voor lifeguards aanwezig is (figuur 3.1). Zeven lifeguards (4 procent) geven aan dat er geen plan of protocol aanwezig is, waarvan drie lifeguards bij een kustlocatie werken en vier lifeguards bij een meer of plas.

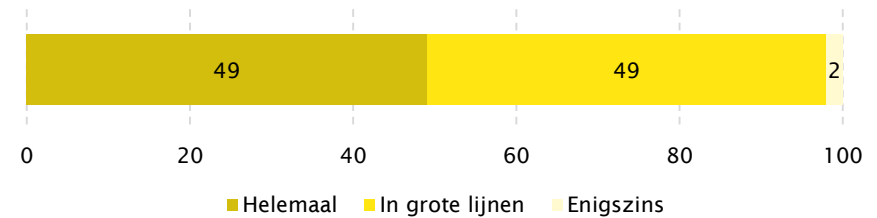
Figuur 3.1 Aanwezigheid van plan of protocol voor lifeguards op de zwemlocatie (in procenten, n=149)

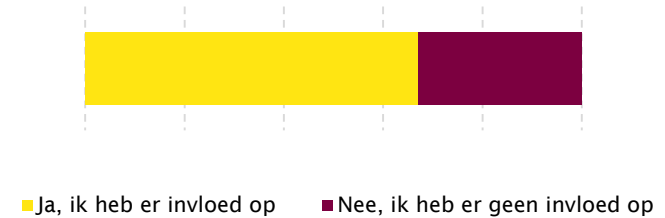
Aan de lifeguards die aangeven een plan of protocol te hebben, is gevraagd in welke mate ze op de hoogte zijn van de inhoud van het plan of protocol, en in welke mate ze invloed hebben op de inhoud.

Uit de resultaten blijkt dat vrijwel iedere lifeguard helemaal of in grote lijnen op de hoogte is van wat in het plan of protocol beschreven staat (totaal 98%) (figuur 3.2).

Figuur 3.2 Mate waarin lifeguards op de hoogte zijn van het plan of protocol (in procenten, n=137)

Figuur 3.3 Invloed van lifeguards op het plan of protocol (in procenten, n=137)

Twee derde van de lifeguards zegt invloed te hebben op de inhoud van het plan of protocol (figuur 3.3).

77 procent van de lifeguards van de Reddingsbrigade geeft aan invloed te hebben op de inhoud van het plan of protocol, tegenover iets meer dan de helft (53%) van de lifeguards van de KNRM.

Daarnaast geven lifeguards met leidinggevende taken relatief vaker aan invloed te hebben op het plan of protocol dan lifeguards zonder leidinggevende taken.

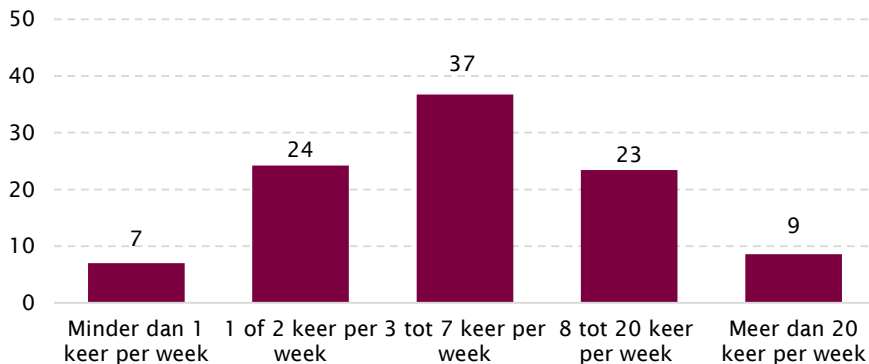
3.2 Ervaringen tijdens het werk

Aan lifeguards zijn drie situaties voorgelegd die ze tegenkomen bij het uitvoeren van hun toezichthoudende taak. In de weergave van de resultaten wordt aangegeven hoe vaak een situatie gemiddeld per volledige werkweek (40 uur) voorkomt.

Iemand op de kant die hulp nodig heeft

De situatie waarin iemand op de kant hulp nodig heeft, komt het vaakst voor. 37 procent van de lifeguards geeft aan dit drie tot zeven keer per week mee te maken. Deze hulp omvat bijvoorbeeld EHBO verlenen of een weggelopen kind zoeken.

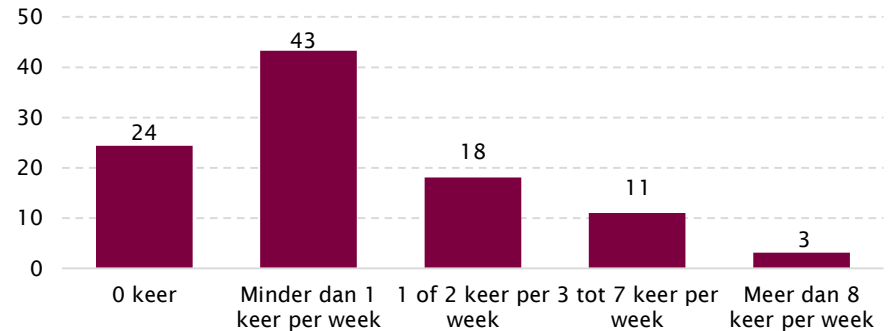
Figuur 3.4 Aantal keer dat lifeguards in de situatie komen dat iemand op de kant hulp nodig heeft (in procenten, n=128)

Iemand in het water die lichte hulp nodig heeft

Een groot deel van de lifeguards (43%) maakt minder dan één keer per volle werkweek mee dat iemand in het water lichte hulp nodig heeft (figuur 3.5). Deze hulp omvat bijvoorbeeld iemand helpen die moeite heeft met zwemmen of kramp heeft.

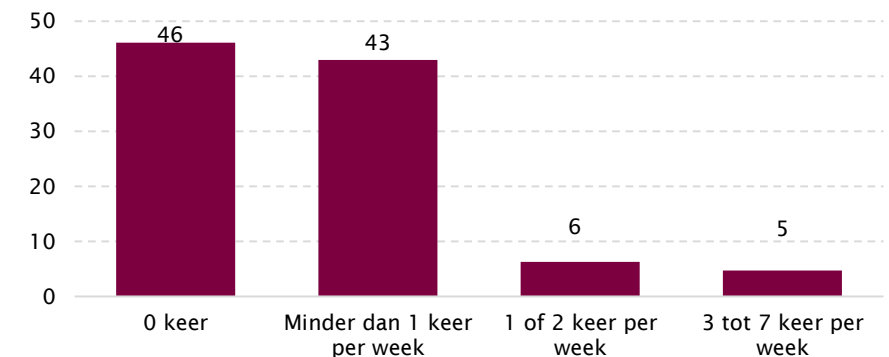
Figuur 3.5 Aantal keer dat lifeguards in de situatie komen dat iemand in het water lichte hulp nodig heeft (in procenten, n=127)

Iemand in het water die dringend hulp nodig heeft

Bijna de helft (46%) van de lifeguards zegt deze situatie nooit mee te maken en nog eens 43 procent zegt dit minder dan één keer per week mee te maken (figuur 3.6). Dringende hulp omvat hulp bij (gevaar op) verdrinking.

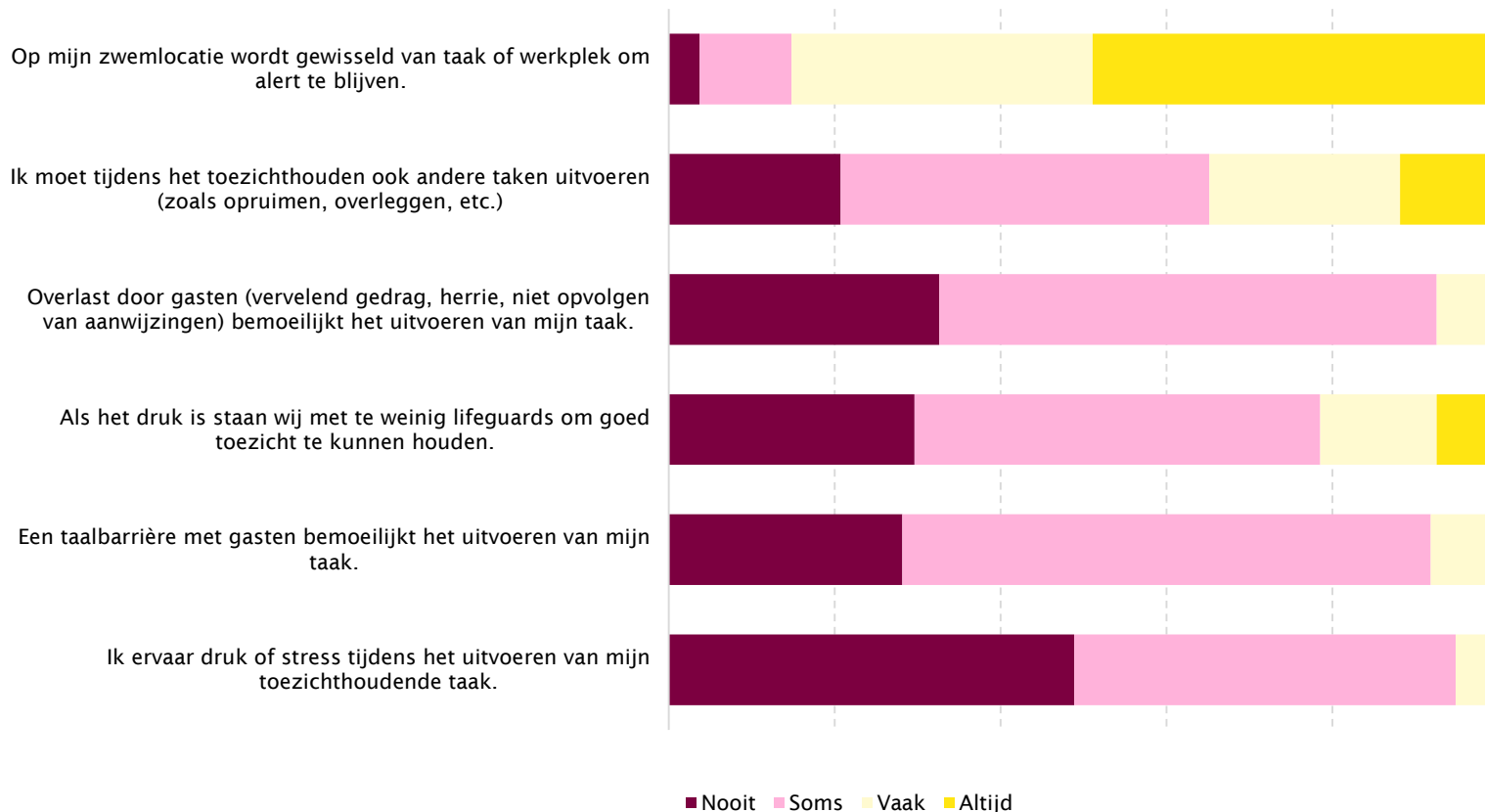
Figuur 3.6 Aantal keer dat lifeguards in de situatie komen dat iemand in het water dringend hulp nodig heeft (in procenten, n=128)

3.2 Ervaringen tijdens het werk

Aan lifeguards zijn stellingen voorgelegd over situaties en ervaringen tijdens het dagelijkse werk. Uit de resultaten blijkt dat vrijwel alle lifeguards wisselen van taak of werkplek. 35 procent van de lifeguards moet tijdens het toezichthouden vaak of altijd andere taken uitvoeren. Daarnaast geeft een groot deel van de lifeguards aan soms overlast door gasten (60%) en/of een taalbarrière met gasten (64%) te ervaren. 21 procent van de lifeguard geeft aan, vaak of altijd, met te weinig collega's te staan wanneer het druk is. Hierbij is geen verschil zichtbaar tussen de ervaring van lifeguards van de Reddingsbrigade en van de KNRM. Tot slot voelt bijna de helft van de lifeguards (49%) nooit stress of druk, bijna de helft (46%) ervaart dit soms en 5 procent vaak of altijd.

Figuur 3.7 Mate waarin lifeguards het eens zijn met de stelling (in procenten, n=135)

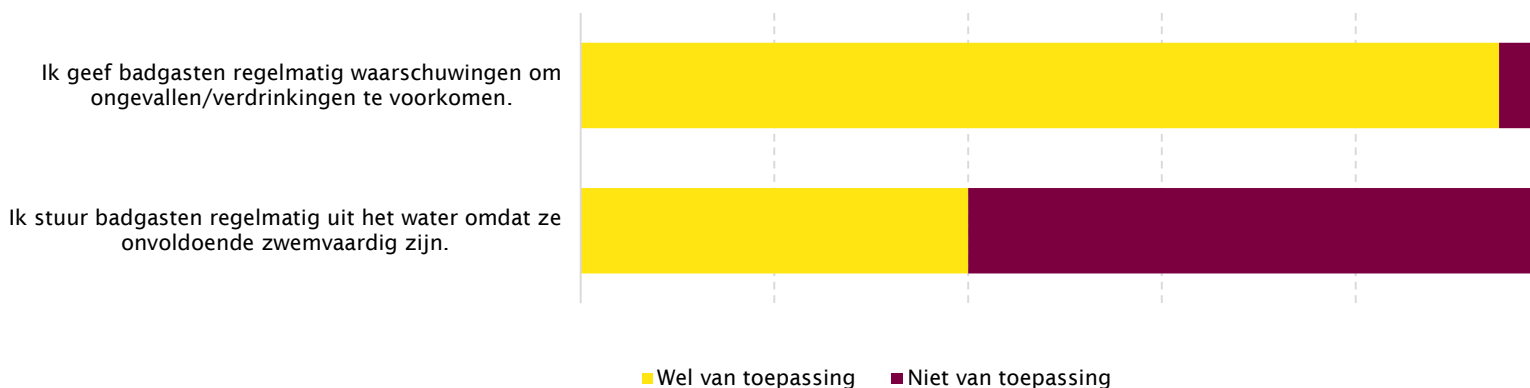
3.3 Verdrinking en risico's

Aan lifeguards is gevraagd naar hun ervaringen met verdrinkingen en risico's op verdrinkingen.

Waarschuwingen

In figuur 3.8 is weergegeven in welke mate lifeguards het eens zijn met stellingen over verdrinkingen. Bijna alle lifeguards (95%) geven aan regelmatig badgasten te waarschuwen met het oog op verdrinkingsrisico. Daarnaast stuurt 40 procent van de lifeguards badgasten regelmatig uit het water omdat ze onvoldoende zwemvaardig zijn.

Figuur 3.8 Stellingen over verdrinkingen (in procenten, n=135)

Risico's (zie pagina 17)

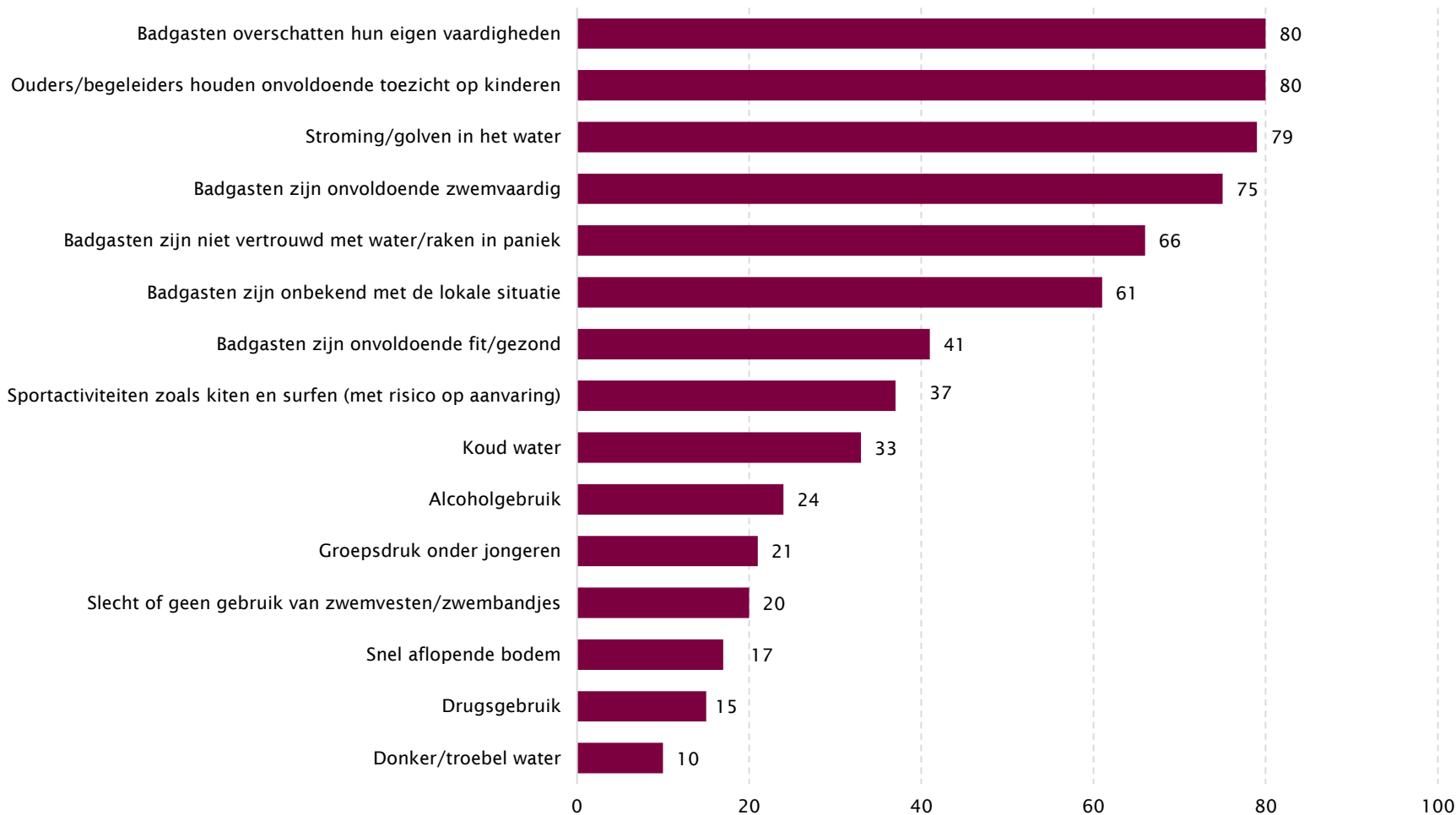
Bij het aangeven van de grootste risico's op verdrinkingen zijn volgens lifeguards de meest genoemde risico's te plaatsen in de categorie 'gedrag en vaardigheid van badgasten'. Lifeguards geven vaak aan dat risico's op verdrinking volgens hen te maken hebben met badgasten die hun eigen vaardigheden overschatten, onvoldoende zwemvaardig zijn of niet vertrouwd zijn met water (figuur 3.9). Daarnaast worden ouders of begeleiders die onvoldoende toezicht op hun kinderen houden als risico gezien.

Een ander risico dat door veel lifeguards wordt aangegeven heeft te maken met fysieke elementen bij de zwemlocatie. Stroming en golven in het water worden als groot risico gezien.

3.3 Verdrinking en risico's

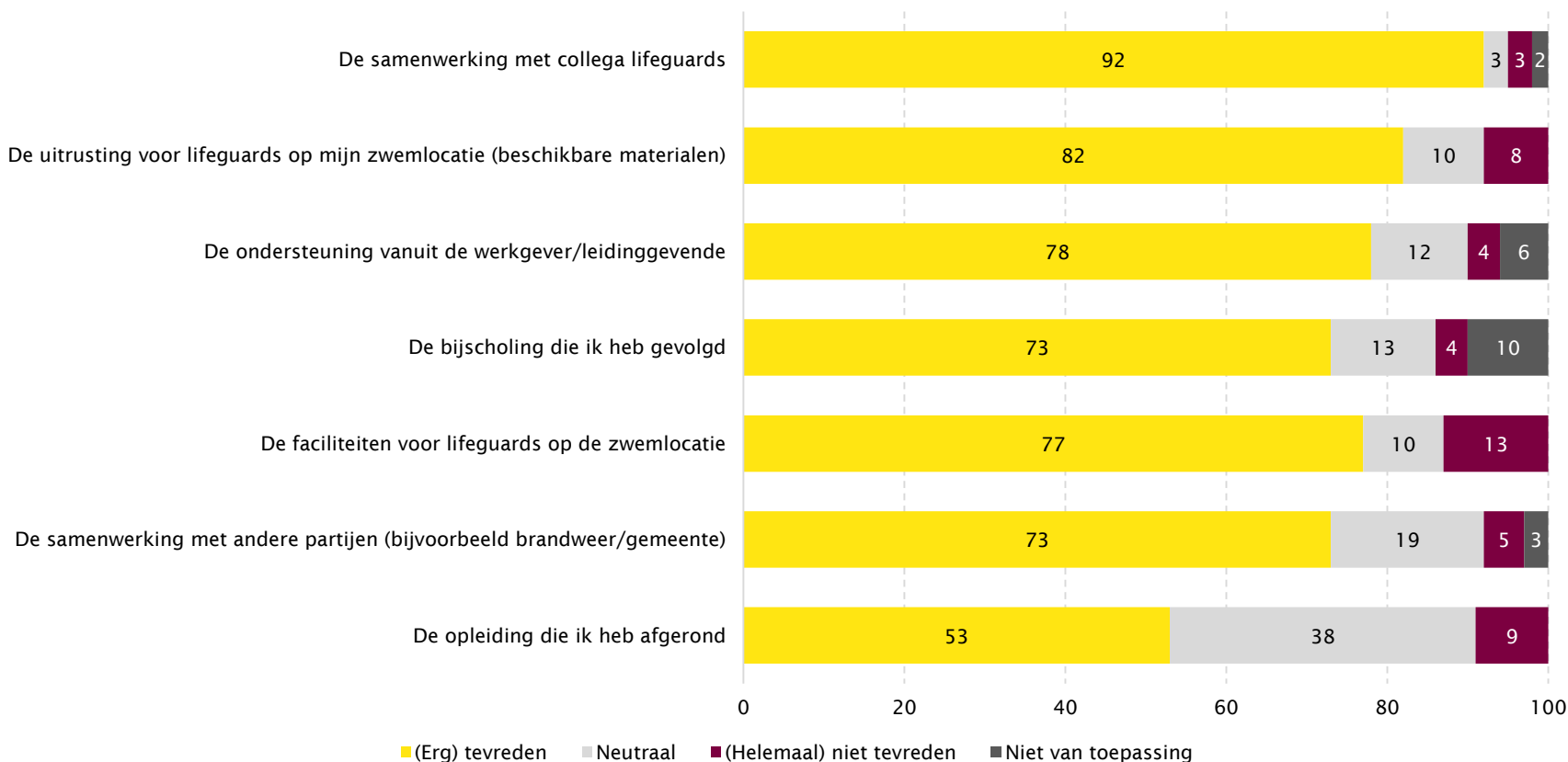
Figuur 3.9 Grootste risico's op verdrinking volgens lifeguards (in procenten, n=135)

3.4 Tevredenheid

Lifeguards zijn over het algemeen erg tevreden met de verschillende aspecten van hun werk. Het meest tevreden zijn ze over de samenwerking met collega lifeguards (92%). 53 procent van de lifeguards is tevreden over de afgeronde opleiding. Een groot deel staat daar neutraal tegenover (38%) en een klein deel negatief (9%). Daarnaast geeft 8 procent van de lifeguards aan (helemaal) niet tevreden te zijn over de uitrusting en is 13 procent (helemaal) niet tevreden over de faciliteiten op de zwemlocatie.

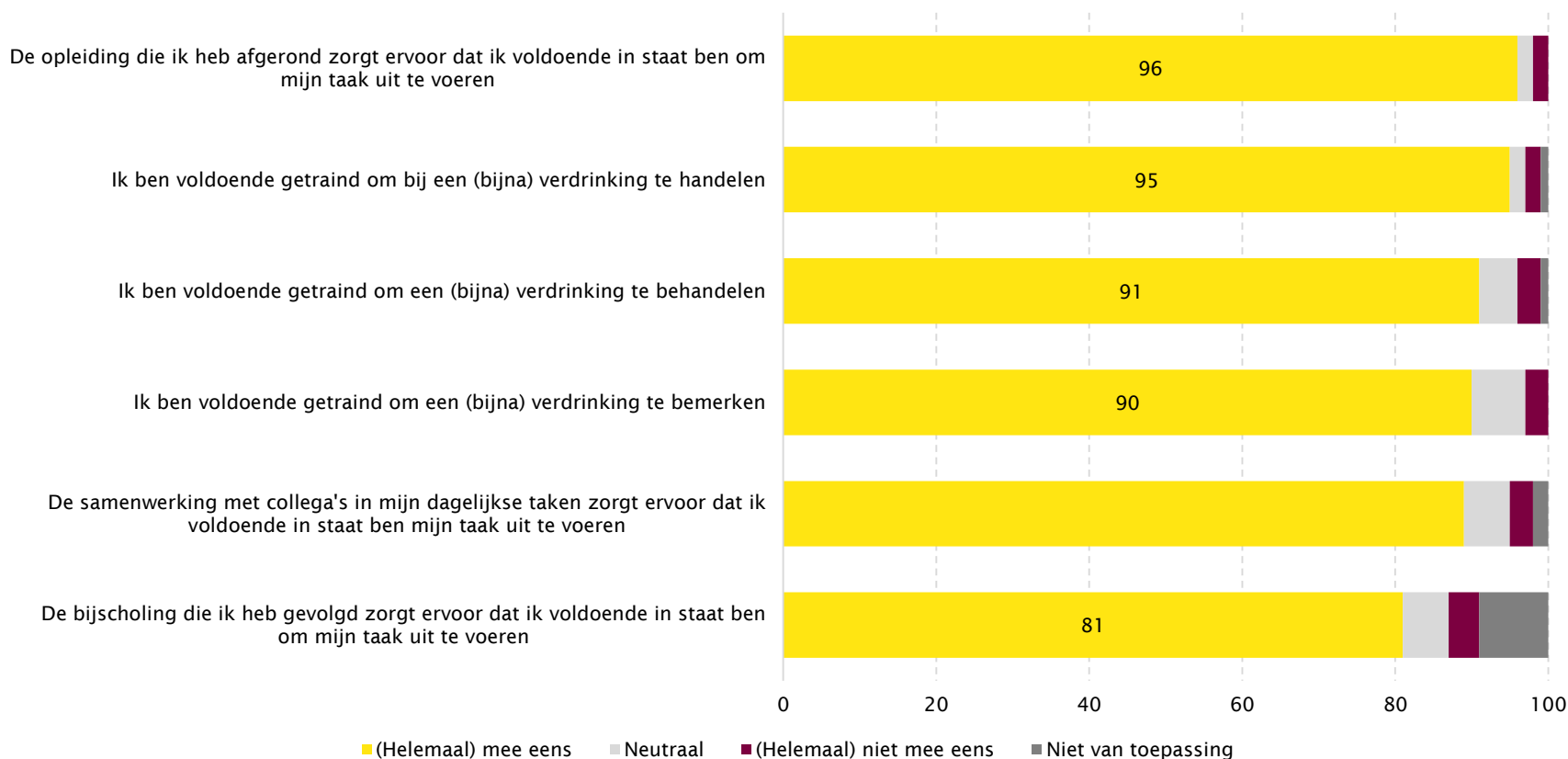
Figuur 3.10 Mate waarin lifeguards tevreden zijn met verschillende aspecten van het werk (in procenten, n=133)

3.4 Toegerustheid

Lifeguards voelen zich over het algemeen goed in staat om hun toezichhoudende werk uit te voeren. Bijna alle lifeguards vinden dat de afgeronde opleiding en trainingen hen voldoende in staat stellen hun taak uit te voeren (zie figuur 3.11). Ook de samenwerking met collega's voldoet om de dagelijkse taken te kunnen uitvoeren.

Figuur 3.11 Mate waarin lifeguards in staat zijn het toezichhoudende werk uit te voeren (in procenten, n=133)

4. Verbetermogelijkheden

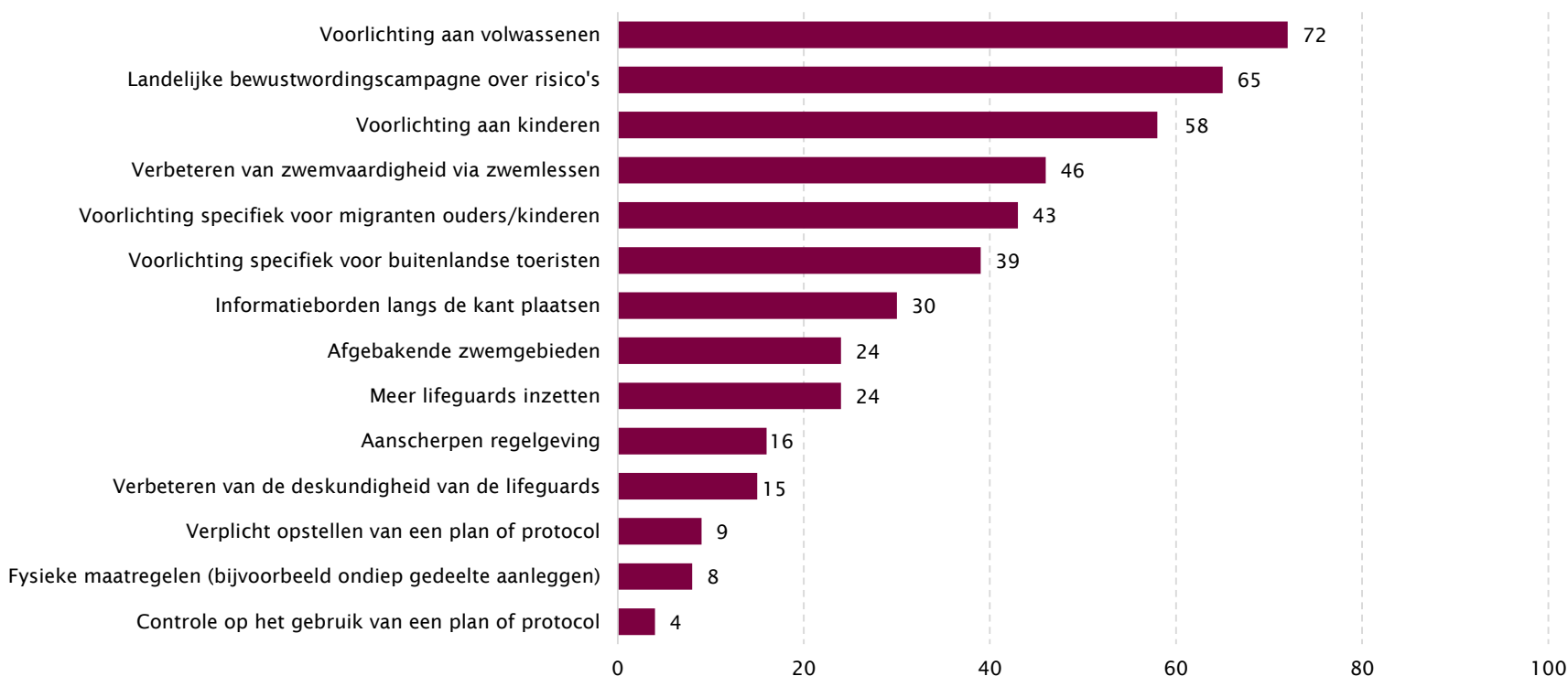

4.1 Verdrinking en risico's

Risico's verkleinen

De meest genoemde manieren om risico's op verdrinking te verkleinen gaan over het geven van voorlichting, bijvoorbeeld aan volwassenen en kinderen of aan specifieke groepen als migranten of toeristen (figuur 4.1). Dit sluit aan bij het feit dat volgens de lifeguards de meeste risico's op verdrinking komen door onvoldoende vaardigheid of onwetendheid van badgasten. Andere vaak genoemde methoden om risico's op verdrinking te verkleinen zijn een landelijke bewustwordingscampagne en het verbeteren van de zwemvaardigheid via zwemlessen.

Figuur 4.1 Manieren om risico's op verdrinking te verkleinen volgens lifeguards (in procenten, n=135)

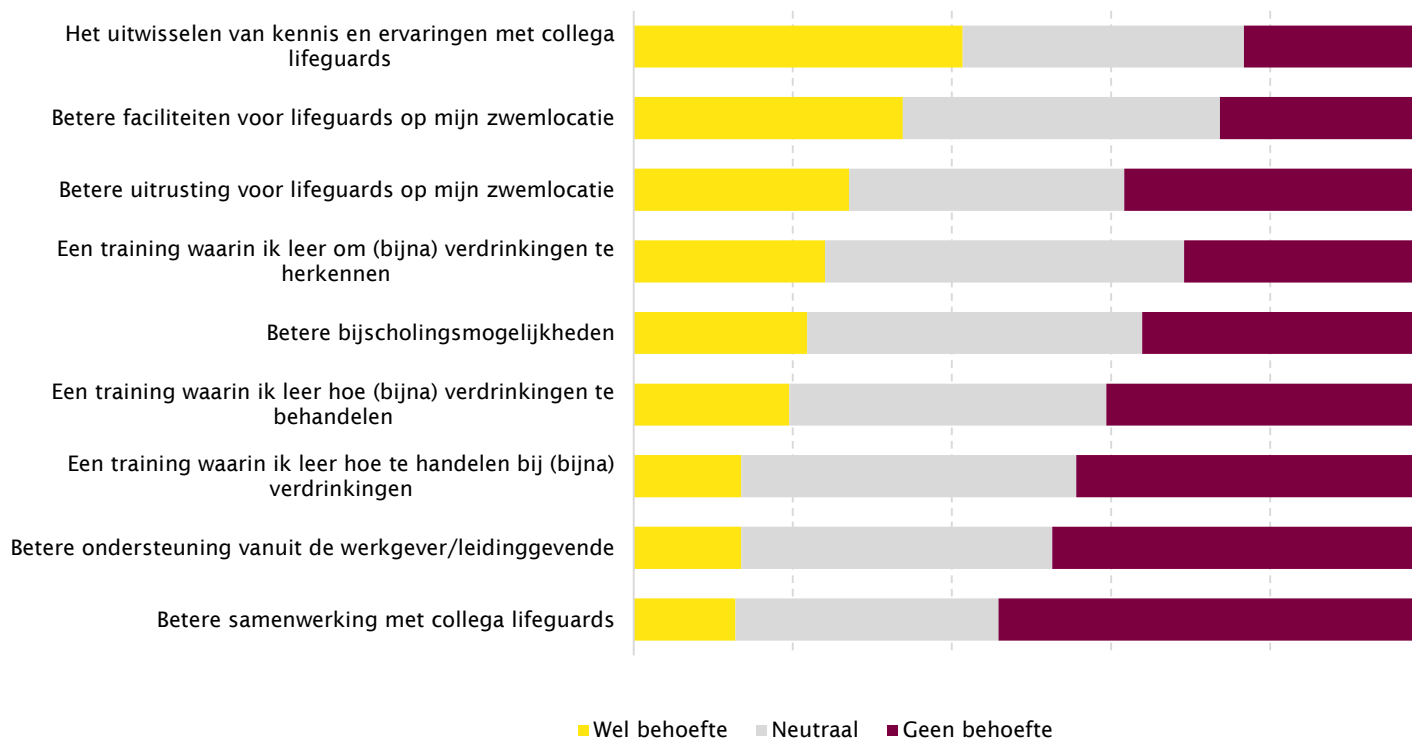

4.2 Ondersteuningsbehoefte

Over het uitwisselen van kennis en ervaringen met collega lifeguards wordt wisselend gedacht. 41 procent zou dit graag willen. 35 procent staat hier neutraal tegenover en 23 procent heeft geen behoefte aan uitwisseling. Verder heeft ongeveer één op de drie lifeguards behoefte aan betere faciliteiten op de zwemlocatie en een betere uitrusting.

Minder behoefte is er aan een training om te leren handelen bij verdrinkingen (14%) en aan betere samenwerking met lifeguards (13%). Dit laatste punt is niet verrassend, omdat vrijwel alle lifeguards aangeven tevreden te zijn over de samenwerking met collega's (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2 Mate waarin lifeguards behoefte aan ondersteuning hebben bij verschillende aspecten van hun werk (in procenten, n=133)

5. Samenvatting

Voor dit onderzoek hebben 150 lifeguards een vragenlijst ingevuld over de ervaring en beleving tijdens het toezichthouden. Hiervan is ongeveer de helft vrijwilliger bij de Reddingsbrigade en de helft een betaalde werknemer bij de KNRM. Het overgrote deel werkt op een kustlocatie. Deze beperkte groep is niet representatief te noemen voor alle lifeguards in Nederland.

Maatregelen, opleiding en bijscholing

Op de zwemlocaties waar de lifeguards werken, worden naast het inzetten van lifeguards ook andere maatregelen ten behoeve van de veiligheid genomen. De meest genomen maatregelen zijn het plaatsen van borden met aanwijzingen en vlaggen, het inrichten van een EHBO-post en het inzetten van voer- en vaartuigen.

Het overgrote deel van de lifeguards heeft de opleiding tot lifeguard van de Reddingsbrigade of de KNRM afgerond (92%).

85 procent volgt ook her- of bijscholing. Het grootste deel daarvan heeft tussen de 1 en 20 uur her- of bijscholing per jaar.

Ervaring en beleving van lifeguards

Op bijna alle locaties is een plan of protocol voor de lifeguard aanwezig (93%). De helft van de lifeguards geeft aan helemaal op de hoogte te zijn van de inhoud van het plan of protocol en de andere helft geeft aan grotendeels op de hoogte te zijn. Een derde van de lifeguards heeft geen invloed op de inhoud van het plan of protocol.

Lifeguards ervaren tijdens hun werk regelmatig dat iemand op de kant hulp nodig heeft. Ze komen minder vaak in een situatie waarin een badgast in het water lichte of dringende hulp nodig heeft. De meeste lifeguards maken deze situaties maximaal één keer per week mee.

Bijna de helft van de lifeguards ervaart soms stress of druk tijdens het uitvoeren van hun toezichthoudende taak en 21 procent vindt

dat hij/zij vaak of altijd met te weinig lifeguards staat wanneer het druk is.

Lifeguards geven aan regelmatig waarschuwingen te geven aan badgasten om ongevallen of verdrinkingen te voorkomen. Daarnaast stuurt twee op de vijf lifeguards badgasten regelmatig het water uit omdat ze onvoldoende zwemvaardig zijn.

Lifeguards schatten in dat de grootste risico's op verdrinking te maken hebben met het gedrag en de vaardigheden van de badgasten. De meest genoemde risico's zijn een gebrek aan zwemvaardigheid, overschatting van de eigen vaardigheden en dat badgasten niet vertrouwd zijn met water. Onoplettende houding van ouders of begeleiders wordt vaak genoemd als risico op verdrinking. Daarnaast zijn stroming en golven bij kustwateren volgens veel lifeguards een risico.

Lifeguards zijn over alle gevraagde aspecten grotendeels (erg) tevreden. Ze zijn het meest tevreden over de samenwerking met collega lifeguards (92%). Het minst tevreden zijn ze relatief gezien over de afgeronde opleiding (9% is niet tevreden) en de faciliteiten (13% is niet tevreden). Lifeguards voelen zich goed in staat om hun werk uit te voeren.

Verbetermogelijkheden

Volgens lifeguards zijn de beste manieren om risico's te verkleinen het geven van voorlichting aan verschillende doelgroepen, het opzetten van een landelijke bewustwordingscampagne en het verbeteren van de zwemvaardigheid via zwemlessen. Deze maatregelen sluiten aan bij de meest genoemde risico's die gaan over vaardigheid en gedrag van badgasten.

41 procent van de lifeguards geeft aan behoefte te hebben aan het uitwisselen van kennis en ervaringen met collega lifeguards. Daarnaast zou ruim een derde (34%) van de lifeguards behoefte hebben aan betere faciliteiten op de zwemlocatie. Aan specifieke bijscholingen is relatief weinig behoefte. Het feit dat een relatief laag percentage (53%) aangeeft tevreden te zijn over de opleiding, lijkt dus niet tot een zichtbare behoefte aan bijscholing te leiden.

www.mulierinstituut.nl
[@mulierinstituut](https://twitter.com/mulierinstituut)

mulier instituut